

Liittokokouskuulumisia
Pajulahdesta 3

Lastensuojelulain
uudistaminen 8

Onko yhteistyö
pelkkää harhaa 10

Kokouksen jälkeen rentouduttiin 4

Sisältö 2/2005

Pääkirjoitus

Askel eteenpäin 2

Ajankohtaista

Liittokokouskuulumisia Pajulahdesta 3

Kokouksen päätteeksi rentouduttiin 4

Puheenvuoroja

Lastensuojelulain uudistaminen 8

Onko yhteistyö pelkkää harhaa? 10

Koulutusta

Ammatillisten Perhekotien

laadunhallintaohjelma 11

Lehdistä saksittua

Söderman ryöpytti kuntauudistusta 12

Vastuiden uusi jako ennen kuntaremonttia 12

Suomen terveydenhuoltomenot kohtuullisia 12

Tietoa kilpailuttamisesta 12

Kumpanuutta kilpailun keskelle 12

Pikku uutisia

APKL:n nettisivut uudistuvat vuoden alussa 12

APKL:n hallitus 2006 13

Tulevia merkkipäiviä 2006 13

Uusia jäsenperhekoteja 13

APKL:N jäsenperhekodit joulukuun 2005

Jäsenperhekodit 14

Askel eteenpäin

Liittomme syyskokouksessa tekivät liittokokousedustajat hyvin merkittävän päätöksen liiton kehittämisen kannalta. Kokous antoi valtuudet valmistella ja palkata liitolle toiminnanjohtajan. Tehty päätös tulee muuttamaan liiton työskentelyä paljon. Toiminnanjohtajan toimenkuvan muodostaminen ja tulevaisuuden visioiden hahmottaminen tulee olemaan haasteellinen tehtävä koko hallitukselle.

Laatupiirin toiminnan kehittäminen ja niiden ohjaaminen enemmän koulutukselliseksi kokoontumisiksi on haastava ja paljon työllistävä tehtävä. Tämänhetkisiä koulutusteemoja lienevät kilpailutus ja niissä tarvittava osaaminen. Aihe on ajankohtainen ja koskee meitä kaikkia. Laatutyön parantaminen mm. tekemällä laatukäsikirjan oman perhekodin näköiseksi tukee työtämme monella eri tavalla. Yhtenäisen sopimuspolitiikan saaminen koko lastensuojeluun on varmasti yksi paljon työllistävä tehtävä.

Toiminnanjohtajan tehtäviin tulee sisältymään myös yleiset toimistotyöt mm. jäsenmaksujen laskutus ja seuranta, syys- ja kevätkokousten valmistelu, koulutusten järjestäminen, erilaisten projektien hankesuunnittelu ja rahoituksen etsiminen (EU, TE, STM, KTM?).

Toiminnanjohtaja tulee toimimaan liiton edustajana monien eri yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävissä yhteistyöhankkeissa (LSKL, lääninhallitukset Teso, STM, Stakes?).

Amppele-lehden toimitusvastuu tulee siirtymään toiminnanjohtajan vastuulle samoin kuin nettisivustojen päivitys (vapaat paikat, uusien tietojen päivitys).

Hyvin merkittäväksi tehtäväksi nousee myös jäsenhankinnan tehostaminen ja jäsenmäärän kasvun lisääminen. Tässä tehtävässä myös paikalliset laatupiirit voivat tehostaa toimintaa kutsumalla uusia liittoon kuulumattomia perhekoteja tutustumaan laatupiiritointiamme, jolloin heille selviää laatupiirityön merkitys ja tarpeellisuus.

Odotan innolla uuden toiminnanjohtajan työskentelyn alkua vähentäisihän se myös omaa työtaakkaani liiton asioiden hoitamisessa.

Hyvää ja Rauhallista Joulua

Pertti Ollila
puheenjohtaja

Ammatillisten Perhekotien
Liitto ry:n jäsenjulkaisu,
8. vuosikerta.
Ilmestyy tarvittaessa.
Päätoimittaja:
Risto Kuoppa
puh. (03)764 2126
risto.kuoppa@apkl.fi

Taitto: Kirjava Omena, Lahti
kirjava.omena@phnet.fi
Paino: LahtiPrint, Lahti
Painosmäärä: 900 kpl
Jakelu: Ammatilliset Perhekodit,
lastensuojelualan yhteistyötahot
Aineistoa lainattaessa
lähde on mainittava.

Liittokokouskuulumisia

Pajulahdesta

Liiton syysliittokokouksessa Pajulahden liikuntaopistolla 11.-12.10. oli harvinaisen laaja edustus jäsenperhekodeista. Paikalla oli 41 henkilöä 24 perhekodista. Kokouksen puheenjohtajana toimi Lasse Lindqvist Päijät-Hämeen laatupiiristä, joka oli vastannut kokouksen muistakin järjestelyistä.

Liittokokouksessa käsiteltiin normaalit syysliittokokous rutiinit kuten jäsenmaksu joka päätettiin pitää ennallaan. Liiton toimintavuoden 2006 tulo- ja menoarvio on laadittu 110 perhekodein jäsenmäärälle.

Toimintasuunnitelmasta keskusteltiin vilkkaasti

Toimintasuunnitelma herätti runsasta keskustelua ja jäseniltä tuli runsaasti aloitteita ja ehdotuksia liiton toiminnan kehittämiseksi. Erityisesti painottui liiton kanta valmisteilla olevaan uuteen lastensuojelulakiin. Sijaishuollon palveluiden kilpailuttaminen tulee edelleen olemaan liiton toiminnan painopistealue. Kilpailuttamiseen vastataan liiton omalla koulutuksella ja vastavalmistunut työkirja tulee olemaan keskeinen työkalu perhekotien laadunhallinnassa.

Lisäksi yhteistyössä Perhehoito- ja Kuntaliiton kanssa kehitellään auditointia ja laadunhallintaa.

Toiminnanjohtajan palkkaaminen ajankohtaista

Liitto on tehnyt aikaisemmin päätöksen toiminnanjohtajan palkkaamiseksi. Jäsenmaksua on korotettu kaksi vuotta sitten jotta saataisiin pesämuna toiminnanjohtajan palkkaamiseen. Liiton jäsenmäärä on kasvanut toiselle sadalle, silti toimintaa vedetään puheenjohtajan ja hallituksen talkootyönä.

Toiminnanjohtajan palkkaaminen sai kokousväen varauksetoman tuen. Keskustelua herätti toiminnanjohtajan toimenkuvan määrittely ja myös henkilön valinta. Keskusteltiin mahdollisuudesta että laatupiirit lähettävät hallitukselle ehdotuksensa toiminnanjohtajan toimenkuvaksi. Henkilövalinta ja työ sopimuksen tekeminen jäivät hallituksen tehtäväksi. Hallitus neuvottelee myös tuleeko toiminnanjohtaja suoraan liiton työsuhteeseen vai ostaako liitto yrityksen palvelua, onko kokoaikainen vai riittääkö sivutoiminen.

Runsaslukuinen kuulijakunta seurasi keskittyneesti mm. varatuomari Jarkko Helmisen esitystä.

Uuden hallituksen kokoontulo

Liittokokous valitsi uuden liittohallituksen johon kuuluu: **Pertti Ollila** puheenjohtaja, **Juhani Santala** varapuheenjohtaja, **Paavo Koivisto** sihteeri, **Kari Kokko**, **Hannu Lundberg**, **Kimmo Maanselkä**, **Kari Karomäki**, **Eija Turpeenniemi**, **Petri Turula**, **Christian Juhola** ja **Kaarina Autio**.

Seuraavan kevätilittokokouksen -06 järjestää Varsinais-Suomen laatupiiri ja syksyn -06 Pohjois-Suomen laatupiiri.

Paavo Koivisto
sihteeri

Kokouksen päätteeksi rentouduttiin

Liittokokouksen tunnelma oli leppoisan mukava. Opiskelun ja yhteisten asioiden pohdinnan lisäksi oli mahdollisuus ohjattuun sauvakävelyyn, mihin osallistui 18 henkeä. Sen jälkeen oli saunominen ja illan vietto. Kolmihenkinen

Sauvakävely on tekniikkalaji, jossa mikä tahansa teputtelu keppien kanssa ei ole tehokasta. Saimme aluksi asiantuntevaa opastusta oikeaoppiseen sauvakävelyyn aurinkoisessa syysässä.

Improtenti teatteriryhmä nostatti tunnelmaa ensimmäisenä esiintyjänä. **Mallusjoen Miesvoimistelijat** kutittivat nauruhermoja esityksellään, jonka nimi oli "*Hidasta suomalaista miesvoimistelua*".

Kiitos kaikille osanottajille ja tervetuloa uudelleen Päijät-Hämeeseen.

Risto Kuoppa

Kuva ylhäällä: Jos sauvakävely ei olekaan se oikea laji itselle, kannattaa ehkä ottaa oppia **Mallusjoen Miesvoimisteljojen** esityksestä, ja siirtyä harrastamaan "*Hidasta suomalaista miesvoimistelua*" - sopii varmaankin useimmille meistä.

Oikealla teatteriryhmä **Improtenti** esityksessään.

VÄRIKÄSTÄ

ELÄMÄÄ

jatkuu...

Värit ovat täynnä tietoa ja elävää energiaa, jota musiikin tavoin voidaan mitata aallonpituuksilla. Kun tiedostamme miten eri värit toimivat, voimme niiden avulla tehdä paljon hyvää.

Väri josta et pidä, kertoo kehon- ja mielenterveyden tilastasi aivan yhtä paljon kuin lempivärisi. Taloon tulevan lapsen lempiväri voi muuttua hyvinkin pian sitä mukaan kun elämäntapa ja arvot saavat uuden ilmeen. Oikean värin käyttäminen oikeaan aikaan voi ratkaista ongelmia puolestasi. Missä on valoa, on myös värejä. Valoisaan vuodenaikaan vaikuttavat myös värit meihin voimakkaammin kuin pimeään vuodenaikaan.

Punainen on voimaväri, joka lämmittää ja stimuloi. Se laittaa toimimaan ja antaa potkua. Punainen on tullen, intohimon, rakkauden, rohkeuden ja voiman symboli. Kansainvälisesti punaisella viestitetään vaarasta. Meilläkin on sanontoja, jotka kuvaavat punaisen aggressiivista puolta, kuten 'nähdä

punaista' ja 'kuin punainen vaate härälle'.

Lapset turvautuvat väistomaisesti punaiseen varsinkin silloin kun käyvät omaa taisteluaan johtajuudesta auktoriteettien kanssa. Lieneekö sattumaa, että ostaessani tänä syksynä kumisaappaita uhmaikäiselle lapselleni, kertoi myyjä myyneensä pelkkiä punaisia saappaita pikku-

Punainen on voimaväri, joka lämmittää ja stimuloi.

Kirjoittaja, Nina-Matilda Juhola on opiskellut Englannissa, Derbyn yliopistossa taideterapeutiksi. Hän on Perhekoti Vesipeilin äiti ja on ilokseen saanut kokea värien voiman myös omassa työssään. Tässä numerossa Nina kertoo punaisen värin vaikutuksesta ympäristössämme.

AMPPELI

Punainen pistää liikkeelle ja onkin erinomainen lenkkivaatteissa. Se helpottaa myös säärien ja jalkojen lihasjäykkyyttä. Punainen laittaa veren kiertämään.

Sisustuksessa punainen vaikuttaa tilaa pienentävästi. Se lämmittää ja rikastuttaa, mutta on parhaimmillaan pienillä alueilla ja viimeistelyissä. Punainen sopii keittiöön, portaikkoon, kuntohuoneeseen ja leikkihuoneeseen. Sitä tulisi energisoivan vaikutuksensa vuoksi välttää makuuhuoneessa, työhuoneessa, hoituhuoneessa ja opiskelutiloissa.

PUNAINEN

Joulun punainen

Tiilen punainen

Viinin punainen

Burgundin punainen

pojille. Heille kun ei siniset kelpaakaan. Punaissa on energiaa, jonka avulla lasta voi motivoida toimimaan. Passiivinen lapsi voi kokea punaisen värin uhkana ja vältellä sitä. Hänen ei tarvitse pukea sitä ylleen, vaan sen olemassaolo ympäristössä riittää.

Punainen on hyvä vastus negatiivisuudelle ja tahdonvastaisuudelle. Se toimii ujojen rohkaisijana ja lämmittää kylmänä vuodenaikana. Aktiivisen lapsen väri punainen ei kuitenkaan ole, koska hänet se voi saada toimimaan liian radikaalisti.

Kaamosaikana punainen ajaa voimattomuuden tunnetta pois. Se liikkuu yhtä pitkällä aallonpituudella kuin majesteettillinen violetti. Annetaan punaisen lämmittää ja ennakoita Joulun tunnelmasta!

Nina-Matilda Juhola

Perhekoti Vesipeili

nina-matilda.juhola@vesipeili.fi

Lastensuojelulain uudistaminen

Lastensuojelulain osittaisuudistus on tällä hetkellä Eduskunnan käsiteltävänä ja tulee voimaan ensi keväänä.

Uusia säännöksiä sovelletaan ainoastaan huostaan otettuihin lapsiin - ei siis niihin lapsiin, jotka ovat avohuollon tukitoimena sijoitettuja.

Uudistus voidaan jakaa kahteen osaan:

1. Yhteydenpidon rajoittaminen, joka koskee kaikkia huostaan otettuja lapsia - olivatpa he perhehoidossa tai laitoshoidossa;

sekä

2. Rajoitustoimenpiteet, joita sovelletaan paitsi julkishallinnon lastensuojelulaitoksissa, myös ns. laitosluvan saaneissa ammatillisissa perhekohteissa - näihin yksiköihin sijoitettuihin huostaan otettuihin lapsiin.

Uudistuksen tavoitteet

Uudistuksen tavoitteeksi mainitaan ensinnäkin se, että sillä pyritään parantamaan lapsen ja lastensuojelun parissa työskentelevien oikeusturvaa. Tämä saadaan lakiesityksen perustelujen mukaan aikaan etenkin siten, että rajoitustoimenpiteet tehdään tarkkarajaisemmiksi ja täs-

mällisemmiksi, joten ne vastaavat paremmin voimassa olevaa perus- ja ihmisoikeussääntelyä.

Uudistuksella pyritään selkeyttämään rajanvetoa lapsen normaaliin kasvatukseen kuuluvien rajojen ja lastensuojelulaisissa säänneltävien rajoitusten välillä. Vaikka uudistus koskee siis vain huostaan otettuja lapsia, on muistettava, että normaali kasvatusvastuu koskee kaikkea lastensuojelutyötä - myös siis avohuollon tukitoimenpiteenä sijoitettujen lasten kasvatusta. on myös muistettava, että vaikka rajoitustoimenpiteet koskevat vain lastensuojelulaitoksiin sijoitettuja lapsia, myös perhehoidossa ovat voimassa normaaliin kasvatukseen kuuluvat "säännöt".

Tavoitteeksi mainitaan myös tavoite turvata lapselle kaikissa olosuhteissa perustuslain 19§:n mainitsema oikeus välttämättömään huolenpitoon.

Yhteydenpito

Laissa korostetaan edelleenkin sitä, että sijaishuollossa lapselle on turvattava hänen kehityksensä kannalta tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Lapsella on oikeus tavata vanhempiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä sekä pitää heihin yhteyttä. Tapaamisten lisäksi yhteydenpitotapoina mainitaan mm. puhelin, kirjeet, jne.

Keskeinen asiakirja yhteydenpidon osalta tulee olemaan huoltosuunnitelma. Tavoitteena on, että siinä sovitaan, miten yhteydenpito toteutetaan. Mikäli sopimukseen ei päästä, tulee tehdä yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös. Lyhytaikaisesta rajoittamisesta (enintään 30 vrk.) päättää laitoksen - myös siis ykstyisen- johtaja.

Tätä pitemmästä yhteydenpidon rajoittamisesta päättää sosiaalilautakunta - käytännössä siis sosiaalilautakunnan alainen viranhaltija.

Se, millä perustein yhteydenpitoa voidaan rajoittaa, säilyy muilta osin lähes ennallaan, mutta nyt lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että 12-vuotta täyttäneen lapsen vastustaessa yhteydenpitoa, sitä rajoitetaan. Sama on laki nuoremman lapsen osalta, jos lapsi on niin kehittynyt, että hänen tahtoonsa voidaan kiinnittää huomiota.

Rajoitustoimenpiteet

Rajoitustoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa huostaanoton tarkoituksen toteutuminen. Niillä pyritään myös toisaalta lapsen - toisaalta lastensuojelulaitoksen henkilöstön suojaamiseen. Näitä toimenpiteitä saadaan käyttää vain siinä määrin kuin huostaanoton tarkoituksen toteutuminen, lapsen tai toisen henkilön terveys ja turvallisuus taikka muun rajoitustoimenpiteitä koskevissa lain kohdissa mainitun edun turvaaminen välttämättä vaatii.

Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen rangaistuksena on kielletty. Laissa lähdetään myös siitä, että valittava on aina lievimmän puuttumisen periaate.

Seuraavaksi lyhyt luonnehdinta kustakin ehdotetusta rajoitustoimenpiteestä:

§ 1. Aineiden ja esineiden haltuunotto.

Tätä vastaava säännös on voi-

massa jo nykyisessä laissakin.

Tämän säännöksen nojalla saadaan ottaa laitoksen haltuun lapsella olevat päihtymistarkoituksessa käytettävät aineet ja tällaisen aineen käyttöön erityisesti soveltuvat välineet. Haltuun saadaan ottaa myös aineet ja esineet, jotka on tarkoitettu lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittamiseen. Lopulta: Haltuun saadaan ottaa myös aineet ja esineet, jotka ominaisuuksiensa puolesta soveltuvat vaarantamaan lapsen omaa tai toisen henkilön terveyttä tai turvallisuutta taikka vahingoittamaan omaisuutta, jos on todennäköistä, että lapsi käyttää aineita tai esineitä ko.säännöksen tarkoittamalla tavalla.

2. Henkilöntarkastus

Tätäkin vastaava säännös on jo nykyisessä laissa.

Laitoksessa on oikeus tarkastaa, mitä lapsella on vaatteissaan tai muutoin yllään taikka ihon ja vaatteiden väliin kätkeytyneenä, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsella on hallussaan edellisessä kohdassa tarkoitettuja aineita tai esineitä.

3. Henkilönkatsastus

Mikäli lakiehdotus hyväksytään, tämä on uusi säännös lastensuojelulaissa.

Lakiehdotuksen mukaan henkilönkatsastus tulisi kysymykseen tilanteissa, joissa on perusteltua syytä epäillä lapsen käyttäneen em. aineita. Henkilönkatsastus käsittää esim. puhalluskokeen tekemisen taikka veri-, hius-, virtsa- tai sylkinäytteen ottamisen

§ 4. Omaisuuden/lähetysten tarkastaminen

Säännös olisi lastensuojelulais-uusi.

Sen mukaan: Jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsella on hallussaan edellä mainittuja "kiellettyjä" aineita tai esineitä, saadaan hänen käytössään olevat tilat tai hallussaan oleva omaisuus tarkastaa.

Lapselle osoitettu lähetyksä saadaan tarkastaa, jos on syytä epäillä sen sisältävän em. kiellettyjä aineita tai esineitä.

§ 5. Kiinnipitäminen

Tullessaan hyväksytyksi, säännös olisi laissa uusi.

Sen mukaan lasta voidaan pitää kiinni lapsen rauhoittamiseksi, jos lapsi sekavan tai uhkaavan käyttäytymisen perusteella todennäköisesti vahingoittaisi itseään tai muita ja kiinnipitäminen on lapsen oman tai toisen henkilön hengen, terveyden tai turvallisuuden välittömän vaarantumisen taikka omaisuuden merkittävän vahingoittamisen estämiseksi välttämätöntä.

§ 6. Liikkumisvapauden rajoittaminen

Tätä vastaava säännös on nykyisessä laissakin.

Säännöksen mukaan lapselle saadaan asettaa määräaikainen kieltä poistua laitoksen alueelta, laitoksesta tai tietyn asuinyksikön tiloista, jos se on hänen huoltonsa kannalta välttämätöntä ja jos se on lapsen edun mukaista. Laitoksen sisällä ko. päätös voidaan tehdä enintään 7 vuorokaudeksi. Toimielin - käytännössä siis lautakunnan alainen sosiaalityöntekijä - voisi päättää enintään 30 vuorokauden liikkumisvapauden rajoittamisesta.

§ 7. Eristäminen

Tätä vastaava säännös on nykyisessä laissakin.

Eristämisellä tarkoitetaan eristämistä laitoksen muista lapsista.

Se voi tulla kysymykseen silloin, kun lapsi on käyttäytymisen perusteella vaaraksi itselleen tai muille taikka kun eristäminen on muusta erityisen perustellusta syystä lapsen hengen, terveyden tai turvallisuuden kannalta välttämätöntä.

Eristäminen saa yhtäjaksoisesti jatkua enintään 24 tuntia - eristämistä voidaan äärimmäisessä tapauksessa jatkaa uudella päätöksellä enintään uudet 24 tuntia.

§ 8. Erityinen huolenpito

Toimenpiteen tavoitteena on katkaista lapsen häntä itseään vahingoittava käyttäytyminen ja mahdollistaa lapselle annettava kokonaisvaltainen huolenpito. Toimenpide tulee kysymykseen, jos lapsen erittäin tärkeä yksityinen etu sitä välttämättä vaatii vakavan päihde- tai rikoskierteen katkaisemiseksi tai kun lapsen oma käyttäytyminen muutoin vakavasti vaarantaa hänen henkeään, terveyttään tai kehitystään.

Eriyksen huolenpidon aikana lapsen liikkumisvapautta voidaan hänen hoitonsa ja huolenpitonsa edellyttämässä laajuudessa rajoittaa.

Toimenpiteestä päättää aina sosiaalilautakunta. Se voi kestää enintään 30 vuorokautta - erittäin painavasta syystä 60 vuorokautta.

Lakineuvontaa jäsenille

Liitto on tehnyt uuden sopimuksen lakineuvonnasta varatuomari **Jarkko Helmisen** kanssa. Sopimus kattaa edelleen alustavan selvitystyön. *Jatkotoimenpiteet ja pidemmälle menevät selvitykset jäävät perhekotiyrittäjän itse kustannettaviksi.*

Jos siis perhekotisi tarvitsee lakineuvontaa, voit ottaa yhteyttä Jarkko Helmiseen, mielellään sähköpostitse, jättämällä hänelle yhteystietosi (myös sähköpostiosoite) ja kertomalla lyhyesti ongelmastasi. Hän ottaa sinuun yhteyttä.

Lakipalvelu
Jarkko Helminen
Puutarhakatu 16 B
33210 Tampere
info@lakinet.fi
Puh. 050 3366 122

Lisätietoja löytyy liiton jäsensivuilta.

Jarkko Helminen
Varatuomari

Onko yhteistyö pelkkää harhaa?

Sosiaalitoimi tarvitsee sijoituspaikkoja huostaan otetuille lapsille ja nuorille. Sijaiskodit, perhekodit ja lastensuojelulaitokset tarvitsevat asiakkaita. Kysyntä ja tarjonta on kuta kuinkin vastannut tarpeita tähän saakka vaikkakin huostaan otettujen lasten ja nuorten lukumäärä kasvaa huolestuttavasti vuodesta toiseen.

Yksityisiä perhekoteja on viime vuosina tullut lisää kiihtyvällä vauhdilla, joten kunnat ovat alkaneet kilpailuttaa lastensuojelussa käyttämiään sijoituspaikkoja pisteyttämällä niitä milloin minkäkin kriteerin mukaisesti. Hyväksytyjen paikkojen kanssa tehdään sopimus ja heille sijoitetaan lapsia ja nuoria tarpeen vaatiessa.

Yleensä sosiaalityöntekijät tekevät tutustumiskäynnin sellaiseen paikkaan, jossa ei toistaiseksi ole ollut sijoituksia. Käynnin aikana haastatellaan henkilökuntaa, selvitetään paikan ideologiaa, arvomaailmaa, kasvatusmenetelmiä, tiloja, koulutusmahdollisuuksia, harrastusmahdollisuuksia, terapiamahdollisuuksia jne. Sijoituspaikan henkilökunta tarkkailee vastavasti sosiaalityöntekijöitä arvioidessaan onko heidän kanssaan yhteistyö mahdollista. Mikäli yhteisymmärrys löytyy ja tärkeissä asioissa ollaan samoilla linjoilla, sijoitus toteutuu.

Mikäli mahdollista lapsi tai nuori tai hänen vanhempansa käyvät myös tutustumassa paikkaan ennen kuin sijoitus lyödään lukkoon.

Käsittääksemme tässä vaiheessa asioista on sovittu ja kaikilla osapuolilla on oikeus odottaa avointa, rehellistä ja suoraa yhteistyötä sijoitetun lapsen tai nuoren parhaaksi.

Sijaishuoltoa tarvitsevat lapset ja etenkin nuoret ovat hyvin usein eläneet rajattomassa maailmassa ennen interventiota. Tiukat säännöt, rajat ja aikuisten välittäminen ja puuttuminen jokapäiväiseen elämään uudessa kodissa tuntuu lapsista ja nuorista ensiksi ahdistavalta, rajoittavalta ja joskus jopa käsittämättömältä. Valituksia satelee sosiaalitoimistoon milloin mistäkin "vääryydestä" lasta tai nuorta kohtaan. Lastensuojelulakihan suo jokaiselle yli 12-vuotiaalle mahdollisuuden valittaa omassa asiassaan.

On käynyt ilmi, että sosiaalityöntekijät usein asettuvat varauksetta nuoren puolelle, kyselemättä, kyseenalaistamatta nuoren sanomisia tai neuvottelematta sijaisvanhempien kanssa. Sijaiskodissa on säännöt ja vaatimukset, jotka useinkaan eivät ole tyydyttäviä nuoren näkökulmasta. Eikö yhteistyö ole kuitenkin nimenomaan ole sitä, että konfliktien ilmaantuessa istutaan alas saman pöydän ääreen ja kuullaan kaikkia osapuolia eikä ruveta toimimaan sijaisvanhempien selän takana!

On valitettavaa, että sosiaalityöntekijöiden keskuudessa on paljon nuoria, kokemattomia ja "miellyttämishaluisia" henkilöitä, jotka unohtavat ammatillisuuden, yhteistyön ja tehtyjen sopimusten velvoittavuuden ryhtyessään tekemään uusia päätöksiä, usein tuhoisin seurauksin.

Jokainen sosiaalityöntekijä, joka työkseen alkaa tehdä lastensuojelutyötä, tulisi velvoittaa elämään perhekodissa muutama

viikon ennen työn vastaanottamista. Siinä tulisi arki tutuksi ja ongelmat havainnollisiksi. On niin helppoa kirjoituspöydän takaa ottaa kantaa asioihin, joista ei ole käytännössä mitään kokemusta!

Tiedostamme toki, että sijaishuolto on kallista kunnille ja jokainen yksilö, joka voidaan kotiuttaa, vähentää lastensuojelumenoja. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että kunnat itse olivat ajamassa alas lastenkotinsa luvaten, että satsataan ennalta ehkäisyyn ja avohuollon tukitoimiin. Onko näin käynyt?

Tiedämme varsin hyvin, että kuntouttaminen vie paljon aikaa. Se vaatii kärsivällisyyttä, yhteistyötä ja rajoista kiinni pitämistä vaikka se ei nuorta yleensä alussa miellyttäkään. Aikuisena oleminen, yhteistyökyvyn näyttäminen ja kompromissien teko on mielestämme yksi suurimmista haasteista ja osa nuoren kuntouttamista yhteiskuntaan, jossa jokaisen on kannettava vastoma vastuu teoistaan, sanomisistaan ja päätöksistään.

Pahinta mitä näille syrjäytyneille nuorille voidaan tehdä on siirtää heidät paikasta toiseen viestimällä samalla, että he ovat liian "vaikeita".

Parempaan yhteistyön toivossa

Sinikka Riipinen,
Vehmaskodin "äiti"

Gunnel Gustafsson,
sosiaalityöntekijä Keravalta

Ammatillisten Perhekotien laadunhallinta- ohjelma

LAATU

Ammatillisten perhekotien ensimmäiseen laadunhallinnan valmennusohjelmaan **Jyväskylän Priimuksessa** osallistui 2004-2005 **13 perhekotia**. Valmennus kesti vuoden, jonka aikana ryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Koulutus antoi perhekodeille eväitä rakentaa yksikölleen systemaattinen ja dokumentoitu laadunhallintajärjestelmä. Välitehtävät, lähijaksot sekä yhteisen ymmärryksen jakaminen toisten perhekotivanhempien kanssa loivat koulutuksesta kokonaisuuden, jota mukana olleena suosittelen muillekin perhekotivanhemmille.

Ensimmäisen laadunhallintaohjelman pohjalta kouluttajat kokosivat työkirjan avuksi Ammatillisten Perhekotien laadunhallintaan. Työkirja on lähetetty kaikkiin jäsenperhekoteihin ja

siitä toivotaan olevan hyötyä laadittaessa omaa laatukansiota tai -kirjaa. Työkirjan lisäksi laadunhallinnan asiantuntija-apu ei kuitenkaan ole pahitteeksi, vaan antaa usein "lihaa luitten päälle" ja selkiinnyttää joskus monimutkaistakin laatuterminologiaa. Ammatillisten Perhekotien Liitto haluaa tukea jäsenistöään laadunhallintajärjestelmien parissa ja suosittelee osallistumista vuoden 2006 laadunhallintaohjelmaan.

Katso lisää koulutuksesta myös Ampelit vuodelta 2004 sekä 1/2005.

Terveisin

Mirja Korkka
puh. 0400 679099
pk-havurinne@apkl.fi

Ammatillisten perhekotien liitto järjestää yhdessä **Kehityspolku Oy:n** kanssa toisen laadunhallinnan valmennusohjelman vuoden 2006 aikana

Valmennusohjelma muodostuu kahdeksasta koulutuspäivästä vuoden 2006 aikana ja aloitusseminaari pidetään **10.-11.1. 2006** Jyväskylässä. Muut kuusi seminaaripäivää sovitaan yhdessä siten, että ohjelma päättyy marraskuussa 2006.

Kenelle

Valmennus on tarkoitettu kaikille liiton jäsenperhekodeille. Valmennus on rakennettu niin, että siinä kyetään hyödyntämään aikaisempaa kokemusta laadun kehittämistyöstä. Muukaan voi kuitenkin tulla ilman aikaisempaa kokemusta.

Tavoite

Valmennuksen tavoitteena on rakentaa yksiköille systemaattinen ja dokumentoitu laadunhallintajärjestelmä. Prosessin kuluessa yksiköillä on mahdollisuus työstää laatukäsikirja, jossa keskeiset laadunhallintaan liittyvät työprosessit ja kasvatuksen ja hoidon periaatteet on kuvattu.

Miksi

Laadun kehittämistyötä voi perhekodeissa perustella sekä ulkoisilla että sisäisillä syillä. Ulkoiset perustelut liittyvät kilpailuaseman muuttumiseen ja siihen, että perhekotitoiminnan valvonta saattaa jatkossa perustua myös laadun ulkoiseen auditointiin. Laadunhallinta ja laadun kehittäminen on tärkeää myös puhtaasti ammatillisista syistä. Jatkuvan kehittämisen ja oppimisen periaate on tärkeää, jotta kyetään vastaamaan yhä paremmin hoidon ja kasvatuksen haasteisiin.

Sisältö

Valmennus kestää vuoden ja se muodostuu kahdeksasta (8) yhteisestä koulutuspäivästä, joiden välillä osanottajat tekevät välitehtäviä yksiköissään.

Toteutus

Valmennus toteutetaan Jyväskylässä ja siitä vastaa **Kehityspolku Oy**. Kouluttajina toimivat VTM **Kari Kangaspunta** ja YTM **Janne Kankaanniemi**. Yrityksellä on yhteistyösopimus Suomen kuntaliiton erityisasiantuntijana toimivan **Tupu Holman** kanssa. Hänen asiantuntija- ja koulutuspanostaan tullaan myös prosessissa hyödyntämään.

Hinta

Valmennuksen hinta on **800 e/osanottaja** (alv 0 %). Mikäli perhekodista tulee kaksi osallistujaa (mikä on suositeltavaa), annetaan alennusta siten, että yhteishinta on **1 300 e/kaksi osallistujaa** (alv 0 %). Hinta sisältää koulutusmateriaalin ja välitehtävien konsultoinnin.

Valmennukseen tulee ilmoittautua kirjallisesti ja sitovasti **Mirja Korkalle 15.12.05 mennessä**. Toteutuminen edellyttää vähintään 20 osallistujaa.

Tiedustelut

APKL: Vappu Määttänen, puh. (03)589 8880, vappu.maattanen@apkl.fi
Kehityspolku Oy: Kari Kangaspunta, puh. 0400 558 265, Janne Kankaanniemi, puh. 044 321 6318.

Kehityspolku Oy

Lehdistä saksittua

Söderman ryöpytti kuntauudistusta

Yle teksti Tv 8.11.2005

Kuntauudistus on poliittisten valtiosihteerien teknokraattinen hanke, jota viedään eteenpäin ilman kansalaisten valtuutusta, Euroopan Unionin entinen oikeusasiamies Jacob Söderman arvioi.

Hän sanoo Huvudstadsbladetin haastattelussa, että kuilu päättäjien ja kuntalaisten välissä kasvaisi entisestään, jos kaikista kunnista tehtäisi 20000 asukkaan kuntia. Suuremmissä yksiköissä leikkaukset vain olisi helpompia viedä läpi, hän toteaa. Suurena epäkohtana Söderman näkee sen, että uudistuksen takana olevien valtiosihteerien ja teknokraattien ei tarvitse kantaa poliittista vastuuta.

Vastuiden uusi jako ennen kuntaremonttia

Kuntalehti 14/2005

Tampereen yliopiston kunnallisoikeuden ja -politiikan professorit Aimo Rynnänen ja Arto Haveri sanovat, että kuntauudistusta on jälleen lähdetty ratkaisemaan väärästä päästä. Heidän mielestään ennen karttatarhoituksia ja laatikkoleikkäjä olisi pitänyt ottaa käsittelyyn kokonaisuudessaan julkiset tehtävät ja niiden rahoitusmahdollisuudet: miten jaetaan uudelleen vastuut kunnan ja valtion kesken ja miten määritellään kuntalaisten oma vastuu.

Ikävää julkisessa keskustelussa on ollut myös se, että valtiovalta on syyllistännyt kuntia tehottomasta palvelutuotannosta. Rehellisempää olisi tunnustaa, että valtio on itse syyllinen kuntien kurjuuteen. Esimerkiksi terveydenhuoltomenoista val-

tion rahoitusosuus on supistunut 1990-luvulla 36 prosentista 16,8 prosenttiin, Rynnänen toteaa.

Rynnänen muistuttaa myös, että vahva itsehallinnollinen kunta on koko suomalaisen hallintopolitiikan kulmakivi ja palvelutoiminnan perusta. Peruskuntien verotusoikeuden poistoa hän pitää mahdottomana. Verotusoikeuden mukana menevät mahdollisuudet kantaa vastuuta paikallisesti.

Professori Haveri pitää ehdotusta 20 aluekunnasta täysin epärealistisena. Käytännössä uudistus merkitsisi lähestulkoon kuntahallinnon lopettamista. On vaikea kuvitella, että esimerkiksi kaupungit, joilla on satojen vuosien historia takanaan, luopuisivat verotusoikeudestaan ja samalla itsenäisyydestään. Epärealistisuudesta kertoo se, että missään demokraattisessa maassa ei ole tehty näin radikaalia kuntauudistusta.

Suomen terveydenhuoltomenot kohtuullisia

STT

Suomi käyttää terveydenhoitoon vähemmän rahaa kuin OECD-maat keskimäärin. Terveysmenot ovat kasvaneet kaikissa OECD-maissa bruttokansantuotetta nopeammin, mutta Suomessa kasvu on ollut hitaampaa kuin useimmissa maissa.

Toissa vuonna terveysmenot olivat Suomessa asukasta kohti noin 1785 euroa, kun OECD:n keski-arvo oli vähän alle 2000 euroa. Luvuissa on mukana sekä julkiset että yksityiset palvelut.

Tietoa kilpailuttamisesta

Sosiaaliturva 13/05

Suomen kuntaliitto sekä kauppa- ja teollisuusministeriö ovat perustaneet yhteisen neuvontayksikön antamaan neuvoja julkisten palvelujen lainsäädän-

nöstä, sen sovel-tamisesta ja julkisiin hankintoihin liittyvistä hyvistä käytännöistä. Tässä ovat yhteystiedot:

Markkinaoikeuden päätöksiä hankinta-asi-oista verkossa:

www.oikeus.fi/markkinaoikeus

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö verkossa:

www.hankinnat.fi

Neuvontayksikölle voi lähettää kysymyksiä sähköpostilla osoitteeseen:

hankinnat@kuntaliitto.fi

Kumppanuutta kilpailun keskelle

Sosiaaliturva 17/05

Tutkija **Sirpa Andersson/** Stakes

Tilaja-tuottajamalli ei katkaise kustannusten nousua. Kunta- ja palvelurakennemuutoksessa uskotaan tilaja-tuotta-

jamalliin ongelmien ratkaisuna. Sillä uskotaan saatavan kasvavat kustannukset kuriin. Tähän tutkijan on vaikea uskoa, koska kokemukset Ruotsista, Englannista ja Uudesta-Seelannista ovat osoittaneet, ettei malli ole katkaissut kustannusten jatkuvaa nousua. Sen on myös havaittu tuottavan erilaisia ongelmia.

”Norjalainen tutkimus on osoittanut, että kotihoidossa tilaaja-tuottaja-malli ei edistä kokonaisvaltaista kotihoitoa, kun palvelu paloitellaan tuotteeksi. Kotihoidon asiakkaiden elämä voi muuttua äkisti - terveys voi romahtaa päivässä. Työntekijä ei voi muuttaa työtään asiakkaan tarpeiden mukaiseksi, koska sopimuksessa on pitäydyttävä. Helpposti asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaakin aletaan lukea sitovana sopimuksena, palvelua rajaavana asiakirjana. Kyseessä pitäisi kuitenkin olla asiakkaan parhaaksi tehty suunnitelma, jota voidaan muuttaa asiakkaan tarpeiden mukaan”, Andersson painottaa.

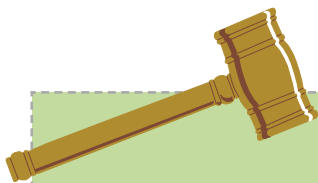
APKL:N neffisivut uudistuvat vuoden alussa

Liiton uudet raikkaammat neffisivut ovat työnalla ja avautuvat heti alkuvuodesta.

Uudistamisen tavoitteena on yksinkertaistaa käyttöliittymää ja samalla helpottaa sivuilla vierai-

levien liikkumista. Kaikki valittavissa olevat sivut näkyvät kerralla ja samalla sivujen sisältöä on karsittu oleelliseen.

- Puheenjohtaja **Perti Ollila**,
Perhekoti Nuutti, Jyväskylän mlk, puh. 040 501 5380
- Varapuheenjohtaja **Juhani Santala**,
Perhekoti Haukkala, Salo, puh. (02) 736 5002
- Sihteeri **Paavo Koivisto**,
Perhekoti Koivisto, Porvoo, puh. 0400 341 769

Muut jäsenet:

- **Kari Karomäki**,
Perhekoti Valo, Somero, puh. 040-572 6114
- **Kari Kokko**,
Perhekoti Kaurismäki, Hausjärvi, puh. 050-5111411
- **Hannu Lundberg**,
Perhekoti Adalmiina, Varkaus, puh. (017) 551 3883
- **Kimmo Maanselkä**,
Perhekoti Ainola, Savonlinna, puh. (015) 510 610

- **Eija Turpeenniemi**,
Ala-Siuruan perhekoti, Pudasjärvi, puh. (08) 823 600

Varajäsenet:

- **Kaarina Autio**,
Simikaaren perhekoti, Ylivieska, puh. 0440 410 314
- **Christian Juhola**,
Perhekoti Vesipeili, Mäntyharju, puh. 044 337 1300
- **Petri Turula**,
Turulan perhekoti, Vihanti, puh. 044 567 1031

Toimisto- ja jäsenpalvelut:

Vappu Määttänen
Toimistopalvelu Ohviisi, Kauppakatu 6 A, 15140 Lahti,
puh. (03) 5898 880, fax (03) 5898 879.

Sähköpostiosoitteet:

etunimi.sukunimi@apkl.fi

TULEVIA MERKKIPÄIVIÄ 2006

Perhekodit 10 v.

Perhekoti Koivisto
Perhekoti Peura
Perhekoti Sylvöniemi
Vasaramäen perhekoti
Katrín palvelukoti
Perhekoti Haukkala
Perhekoti Tuike
Huhtikoti
Isojärven Kotikartano
Perhekoti Karuselli
Perhekoti Kanervaranta
Perhekoti Kangasmetsä
Pykälämäen perhekoti
Saarelan perhekoti

Perhekodit 15 v.

Perhekoti Kotirinne
Perhekoti Rantapihlaja
La Casa Gialla
Perhekoti Riekki
Perhekoti Haukanhovi
Perhekoti Sinivuokko

Perhekodit 20 v.

Kuusokoti
Mirjamin koti

**Perhekoti-
vanhemmat**

40 v.

Ulla Kiviluoma
Harri Otva
Taru Paananen

50 v.

Erkki Heinonen
Kaija Jyrkkä
Ulla-Maija Pöllänen
Juhani Santala
Reino Turpeenniemi

60 v.

Mauri Kananen
Jussi Kangas

Uusia jäsenperhekoteja

Liittomme jäseniksi on vuonna 2005 hyväksytty seuraavat perhekodit:

- **Perhekoti Aurora**,
Hannele Aurola ja Jaakko Nyman, Anttola
- **Perhekoti Heporanta**,
Helena ja Matti Tuokko, Mäntyharju
- **Perhekoti Kirsikkalaakso**,
Kirsi ja Lars-Göran Snell, Tarvasjoki
- **Perhekoti Koivu ja Tähti**,
Anne ja Mika Marttiin, Heinola
- **Perhekoti Kontiranta**,
Eeva-Liisa ja Tapani Kallio, Haapavesi
- **Perhekoti Kotikumpare**,
Leena ja Ossi Häkkinen, Pieksämäen mlk
- **Perhekoti Lohirinne**,
Päivyt ja Janne Suhonen, Turku
- **Perhekoti Muksumäki**,
Päivi ja Robin Savonius, Savonlinna
- **Perhekoti Pähkinärinne**,
Terhi ja Esa Vierikko, Piikkiö
- **Perhekoti Rauhanlinna**,
Tuula ja Ville Laamanen, Rauma
- **Perhekoti Suvantopaikka**,
Anna Grönberg ja Vesa Suhonen, Mynämäki

**Tervetuloa mukaan uudet jäsenet
– toimimaan ja vaikuttamaan !**

Rauhaisaa Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta

Laatua
lastensuojeluun

Hallituksen
vastualueet 2006

Puheenjohtaja:
Pertti Ollila
puh. 040 501 5380

Varapuheenjohtaja:
Juhani Santala
(02)736 5002

Sihteeri:
Paavo Koivisto
puh. 0400 341 769

Amppele-lehti:
Kari Karomäki
puh. 040 572 6114

Nettisivut:
Christian Juhola
puh. 044 337 1300

Kari Kokko
puh. 050 5111411

Koulutus- ja
laatutyöryhmä:
Petri Turula
puh. 044 567 1031
Kaarina Autio
puh. 0440 410 314
Eija Turpeenniemi
puh. (08) 823 600
Hannu Lundberg
puh. (017) 551 3883
Juhani Santala
puh. (02) 736 5002

Toimisto- ja
jäsenpalvelut:
Vappu Määttänen
Toimistopalvelu Ohviisi
Kauppakatu 6 A
15140 Lahti
puh. (03) 5898 880

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@apkl.fi

Kotisivut osoitteessa:
www.apkl.fi

